

***АКАДЕМИЧНИ СТАНДАРТИ
ЗА КАЧЕСТВО ПРИ РАЗРАБОТВАНЕ НА УЧЕБНАТА
ДОКУМЕНТАЦИЯ И УЧЕБНИТЕ РЕСУРСИ ЗА
ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ***

(приети с Решения № 5 (т. 6) на АС от 25.01.2017 г.)

Раздел I

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Настоящите академични стандарти определят изискванията за разработването на учебната документация и учебните ресурси, използвани при дистанционното и електронното обучение в СА „Д. А. Ценов“.

2. Прилагането на стандартите цели постигане и поддържане на постоянно качество в обучението, осъществяване на контрол и измерване на резултатите в дистанционното и електронното обучение.

3. Дистанционна форма на обучение в СА „Д. А. Ценов“ за всяка конкретна специалност / магистърска програма се организира въз основа на учебна документация, включваща квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми, както и учебни ресурси и списък на екипа, провеждащ обучението.

4. Разработването и/или осигуряването на учебната документация и учебните ресурси за всяка конкретна специалност / магистърска програма е задължение на водещата съответната специалност катедра.

5. В дистанционната форма на обучение в СА „Д. А. Ценов“ се използват учебни ресурси, осигуряващи учебния процес, като не по-малко от 90 на сто от тях са разположени в интернет базирана система за дистанционно обучение с гарантиран високоскоростен достъп (четвърто равнище, съгласно класификацията на технологична осигуреност, посочена в чл. 9, ал. 2 на Наредбата за държавните изисквания за организиране на дистанционна форма на обучение във висшите училища).

Раздел II

РАЗРАБОТВАНЕ НА УЧЕБНА ДОКУМЕНТАЦИЯ ЗА ДИСТАНЦИОННА ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ В ОКС „МАГИСТЪР“

1. Дистанционната и редовната форми на обучение в СА „Д. А. Ценов“ са равнопоставени по отношение на учебна документация, включваща квалификационна характеристика, учебен план, учебни програми, както и използвани учебни ресурси.

2. Обучение в ОКС „магистър“ се осъществява в направления 3.8. Икономика, 3.7. Администрация и управление или 3.9. Туризъм според утвърдените параметри в „Параметри за разработване на учебна документация в ОКС „магистър“ (редовна и дистанционна форма на обучение)“.

3. Квалификационната характеристика представя общата характеристика на специалността и образователно-професионалните цели на обучението по магистърска програма; знанията, уменията и компетентностите, придобивани от обучаваните; дава информация за академичния състав, извършващ обучението; възможности за професионална реализация на успешно завършилите.

4. Квалификационната характеристика се разработват съгласно стандартизиран макет в „Параметри за разработване на учебна документация в ОКС „магистър“ (редовна и дистанционна форма на обучение)“.

5. Учебният план на магистърската програма в дистанционна форма на обучение представя съдържанието и структурата на учебния процес, по който се извършва обучението.

6. В учебния план се посочват: наименованието на програмата; формата и срокът на обучение; учебните дисциплини по реда на тяхното изучаване; типът на учебната дисциплина (задължителна, избираема, факултативна); хорариумът в часове; броят кредити по отделни учебни дисциплини и общо; формата на оценяване; начинът на дипломиране; ръководителят на магистърската програма; номерът на решението и датата на приемане от КС, ФС и АС.

7. Учебният план се разработват съгласно стандартизиран макет в „Параметри за разработване на учебна документация в ОКС „магистър“ (редовна и дистанционна форма на обучение)“.

8. Учебните програми за отделните учебни дисциплини по магистърските програми в дистанционна форма на обучение задължително включват: наименование на учебната дисциплина; наименование на магистърската програма; степен и форма на обучение; брой кредити, структура на учебната програма; учебна заетост; схема за формиране на крайната оценка; анотация на учебната дисциплина; разпространение на учебната дисциплина; използвани учебно-технически средства; изискуем достъп до информационни и библиотечни ресурси; необходим софтуер; интернет ресурси и др.; съставител/и на учебната програма.

9. Учебните програми се разработват съгласно стандартизиран макет в „Параметри за разработване на учебна документация в ОКС „магистър“ (редовна и дистанционна форма на обучение)“.

Раздел III**РАЗРАБОТВАНЕ НА УЧЕБНИ РЕСУРСИ ЗА ДИСТАНЦИОННА
ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ В ОКС „МАГИСТЪР“**

1. Учебните ресурси представят цялото планирано учебното съдържание, разделено на отделни теми, които са логически свързани. Те отговарят по обем и насоченост на изискванията в учебната документация.

2. Учебните ресурси се разделят в три основни групи: *материали с учебно съдържание, материали за самоподготовка и изпитни материали.*

3. Всички учебни ресурси са разположени в използваната от СА „Д. А. Ценов“ система, осигуряваща среда за електронно обучение и самоподготовка и персонален профил на всеки студент. На студента се предоставя на хартиен носител учебник за дистанционно обучение с *материалите с учебно съдържание* на учебната дисциплина.

4. Сумарният обем на *материалите с учебно съдържание, материалите за самоподготовка и изпитните материали* по учебната дисциплина трябва да съответства на предвидената в учебната програма студентска заетост – аудиторна заетост (АЗ) и извънаудиторна заетост (ИЗ).

4.1. За изчисляване на зависимостта между обема на учебните ресурси и студентската заетост по учебната дисциплина се препоръчва един академичен час студентска заетост да изисква изучаване на до 2 стандартни страници текст (3600 символа). При дисциплина със студентска заетост (АЗ + ИЗ) от 150 часа, сумарният обем на учебните ресурси следва да е около 300 стандартни страници (540 хил. символа).

4.2. Допустимо е отклонение от препоръчителния сумарен обем на учебните ресурси, но *материалите с учебно съдържание* не трябва да са под 150 стандартни страници (270 хил. символа).

5. Обучението по включените в учебния план учебни дисциплини се извършва по отделни теми. Учебната тема е основна мерна единица при дистанционното обучение. Изискването е общият брой теми по една учебна дисциплина да варира в границите между 7 и 14. Желателно е отделните теми да имат приблизително равен обем.

6. Всяка обособена учебна тема, следва да бъде структурирана и представена в следния ред: уводна част на учебната тема; съдържателна част на учебната тема; списък на препоръчаната допълнителна литература за изучаване на темата; ключови думи и понятия; въпроси за самопроверка; въпроси за дискусия по учебната тема; приложения към учебната тема; резюме на темата. Във всички авторски *материали с учебно съдържание* и/или техните обособени части задължително се указва по недвусмислен

начин автора/ите (носители на авторските права) и наименованието на оригинала на произведението, към която принадлежат обособените части.

6.1. Уводната част на учебната тема указва: мястото на темата в общата структура на учебния курс; основните знания и компетенции, които могат да бъдат придобити след запознаване със съдържанието на темата; вътрешната структура на учебната тема (учебните въпроси). Уводната част трябва да бъде в рамките на половин стандартна страница (900 символа).

6.2. Съдържателната част на учебната тема е нейният най-важен компонент. На тази част авторът трябва да отдели основно внимание. Целта е постигане на балансираност между методическото и техническото представяне на изучаваната материя. Изисква се учебният материал да бъде на ясен и достъпен език. В съдържателната част трябва да се даде пълно описание на изучаваните въпроси, включвайки теоретични и практико-приложни понятия. Ако за усвояване на основния материал е необходимо да се изпълнят определени упражнения, то тяхното подробно решение трябва да бъде дадено в приложението към темата или в самостоятелно обособените материали за самоподготовка, като те са ясно указани. При написването на съдържателната част трябва да се открояват (по подходящ начин) ключовите думи, понятия и дефиниции. Съдържателната част по обособената учебна тема е препоръчително да бъде между 10 и 15 стандартни страници. Ако е наложително използване на софтуер, достъп до бази данни или други ресурси, с чиято помощ учащият допълнително се обучава, то в текста е необходимо изрично да се укаже, след кой абзац е наложително тяхното използване. Трябва да има пълно описание как студентът да си осигури лицензиран достъп до тях (изтегляне, инсталиране, активиране). Не е допустимо да се изисква от студента допълнително да закупува софтуер, достъп до бази данни или други учебни материали извън предварително определените и достъпни в учебните ресурси по дисциплината. Включеният в темата материал по възможност не трябва да се повтаря в други теми. Ясното структуриране на учебния материал улеснява неговото бъдещо коригиране и доразвитие.

6.3. Списъкът на препоръчаните допълнителна литература и електронни ресурси са предназначени да разширяват възможностите на студента за запознаване с допълнителни материали по учебната тема. Дава се пълно библиографско указание на допълнителната литература, като се посочат и номерата на страниците, където студентът може да намери необходимата допълнителна информация, както и линкове на допълнителни електронни ресурси – връзки към сайтове, виртуални библиотеки и ресурси.

6.4. Ключовите думи и понятия се извеждат отделно, като студентът е длъжен да намери тяхното обяснение в съдържателната част. По този начин се постига повтаряне на съдържателната част и затвърждаване на основния понятиен апарат.

6.5. Въпросите за самопроверка по учебната тема се извеждат отделно от съдържателната част, като техните отговори трябва да бъдат намерени от студента в съдържателната част. Общият брой въпроси за самопроверка е препоръчително да варира между 5 и 15.

6.6. Въпросите за дискусия трябва да позволяват обособяване на дистанционно разположени групи от студенти, които чрез електронни и други способи за комуникиране да бъдат включени в интерактивна дискусия. Въпросите за дискусия изискват студентът да изкаже собствено аргументирано мнение по определен проблем. Общият брой въпроси за дискусия е препоръчително да варира между 3 и 6.

6.7. Приложенията към учебната тема нямат задължителен характер. Основното им предназначение е да се представи в пълен или съкратен вариант извлечения от нормативни документи, договори, отделни методики, решения на упражнения и др. В приложенията може да се даде кратка инструкция за възможностите за използване на информационни технологии по изучаваната тема.

6.8. Резюмето на темата трябва да е в обем до една стандартни страници (1800 символа) и да представлява синтез от съдържанието на учебната тема. Прочитането на резюмето трябва да осигурява на обучавания възможност за цялостно припомняне на учебното съдържание на съответната тема.

7. *Материалите за самоподготовка* по дистанционно обучение целят да развият у студентите умения за вярно и систематично решаване на задачи, тестове и казуси. Те могат да бъде структурирани в съответствие с основните теми. Към една или няколко учебна/и тема/и могат да бъдат зададени въпроси, казуси и/или задачи и съответно да бъдат дадени технологични указания за достигането до верен отговор. Могат да се включват и примерни решения на казуси, задачи, разработени теми (реферати) или видео ресурси.

8. *Изпитните материали* служат за формиране на текущата и финалната оценка по изучаваната дисциплина. Те могат да бъдат под формата на тестове, казуси, задачи, курсови работи, реферати или други, съответстващи на спецификата на дисциплината.

8.1. Текущите изпитните материали трябва да бъдат подготвени или като най-малко три самостоятелни задания или като комплексен семестриален казус с обособени части, даващи възможност за равномерно разпределяне през семестъра. Те целят оценяването на знанията на обучаваните за определена тема или модул от теми. Препоръчително е едно от

текущите изпитни задания или обособена част да съдържа изчислителни упражнения, които да са с поливариантен характер на заданието, като всеки студент достига до индивидуален отговор. Препоръчително е едно от текущите задания или обособена част, да е с възможност за групова работа и да изисква сформиранието на екипи от обучавани, които да работят колаборативно за неговото решаване. Текущите задания трябва да бъдат организирани по начин, който да дава възможност за тяхното решаване онлайн или за качване на предварителното подготвен материал от студента в системата за дистанционно обучение. Оценките от текущите изпитни материали се публикуват в системата и студентът може да се информира за оценката си. При използване на електронни тестове за оценка на знанията се разработва банка с въпроси, в която се съдържат не по-малко от 10 пъти броя на въпросите генериращи се в теста. Един тест не може да бъде с по-малко от 5 въпроса за текущите тестове оценяващи знания за конкретна тема или модул от теми.

8.2. Изпитният материал за финалната оценка цели оценяването на знанията на обучаваните върху целия изискуем учебен материал по дисциплината. Изпитните материали трябва да са подготвени по начин, който осигурява обективност на оценяването и вариантност на изпитните материали. Ако се използва тестова форма на оценяване, тестовите трябва да са с не по-малко от 15 въпроса. За всеки студент се подготвя индивидуален набор от изпитни материали за финална оценка на хартиен носител, които след провеждането на изпита се архивират и съхраняват съгласно действащата в СА „Д. А. Ценов“ система за управление на качеството (СУК).

9. В материалите с учебно съдържание по учебната дисциплина „Магистърски семинар“ задължително се формира списък с теми за дипломни работи за съответната магистърска програма по научни ръководители. Наименованието на отделните теми може да бъде от закрит или отворен тип, където се допуска уникално последващо определяне на година за изследване и/или период за изследване и/или обект за изследване – фирма, отрасъл, държава и др. Броят на формираните теми трябва да бъде не по-малък от броя на записаните студенти. В рамките на съответният випуск от магистърска програма всеки студент получава уникално формулирано заглавие на тема за дипломна работа.

10. При съставяне на учебните ресурси трябва да се отчитат следните изисквания: обемът на теоретичния материал трябва да съответства на учебните цели на образователните програми и да бъде достатъчен за подготовката на студента по съответната тема; учебните ресурси трябва да бъдат разработвани с оглед тяхното равнопоставено използване както в аудиторна среда, в рамките на семинарни занятия пред редовни и задочни студенти, така и в условията на самоподготовка за дистанционни

студенти; придобиваните знания, умения и компетенции трябва да бъдат съизмерими със същите, придобивани в рамките на останалите форми на обучение – редовна и задочна.

11. Авторите носят отговорност за спазване на авторските права върху използваните чужди текстове, изображения и мултимедийни елементи в разработените от тях учебни ресурси.

12. Списъкът на екипа, провеждащ обучението, трябва да съдържа информация за научна степен и академична длъжност, трите имена, организация, звено, телефон, електронна поща и роля в обучителния процес.

Допълнителни разпоредби

1. Приетите с решение № 3 от 23.11.2016 г., т. 10 на Академичен съвет Академични стандарти за качество при разработване на учебната документация и на виртуалните учебни ресурси за дистанционно и електронно обучение остават в сила до приключване обучението на вече стартиралите в ОКС „магистър“ приеми: март 2016, октомври 2016 и март 2017.

2. Настоящите Академични стандарти за качество при разработване на учебната документация и учебните ресурси за дистанционно обучение са разработени на основание Правилника за устройството и дейността на Центъра за дистанционно обучение, приет с Решение № 2 от 19.10.2016 г., т. 4 на Академичен съвет.

3. Академичните стандарти за качество при разработване на учебната документация и учебните ресурси за дистанционно обучение влизат в сила от началото на учебната 2017/2018 г. и важат за всички следващи приеми в дистанционна форма на обучение.

4. Настоящите стандарти са приемник на Правила за организиране на дистанционно обучение в Стопанска академия “Д. А. Ценов”, утвърдени с решение №2/13.07.1999 год. на Академичния съвет на СА “Д. А. Ценов” с последващи изменения.